

Gymnasieingenjörutbildning – ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan

---

Sammanfattning

Utbildningsutskottet behandlar i detta betänkande proposition 2013/14:188 Gymnasieingenjörutbildning för konkurrenskraft och tillväxt samt en motion som väckts med anledning av propositionen.

I propositionen föreslår regeringen att det i skollagen (2010:800) införs bestämmelser om vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan.

Regeringen föreslår att det fjärde tekniska året organiseras som en fristående utbildning som bygger på gymnasieskolans teknikprogram. Utbildningen ska leda till en gymnasieingenjörsexamen. Alla behöriga elever, oavsett bostadsort, ska ha lika tillgång till utbildningen genom att utbildningen är riksrekryterande. Behörig att tas emot till utbildningen är den som har gymnasieexamen från teknikprogrammet eller likvärdiga kunskaper och som påbörjar utbildningen terminen efter det att han eller hon har avslutat teknikprogrammet eller motsvarande utbildning eller senast det kalenderår som han eller hon fyller 22 år.

Det fjärde tekniska året föreslås omfatta 900 gymnasiepoäng och indelas i nationella profiler. Profilerna bör vara inriktade mot olika teknikområden. Kommunala skolhuvudmän och huvudmän för fristående gymnasieskolor som anordnar teknikprogrammet får anordna utbildningen. Utbildningen bör enligt regeringens bedömning finansieras genom specialdestinerade statsbidrag som ska ge full kostnadstäckning.

Utbildningsutskottet tillstyrker regeringens lagförslag med den ändringen att tidpunkten för ikraftträdandet bestäms till den 1 augusti 2014. Bestämmelserna ska tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2015. Utskottet har under ärendets beredning dessutom uppmärksammat att riksdagen bör göra en mindre justering av teknisk art i regeringens lagförslag. Utskottet avstyrker motionsyrkandena.

I betänkandet finns en reservation (MP).

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	6
Utskottets överväganden	7
Inledning	7
Gymnasieingenjörsutbildning – Ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan	7
Vidareutbildningens placering i utbildningssystemet m.m.	14
Reservationen	17
Vidareutbildningens placering i utbildningssystemet m.m., punkt 2 (MP)	17
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	18
Propositionen	18
Följdmotionen	18
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	19
Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)	19

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Gymnasieingenjörsutbildning – Ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan**

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800) med de ändringarna

dels att tidpunkten för ikraftträdandet bestäms till den 1 augusti 2014, dels att ordet ”innehåller” i 1 kap. 12 § byts ut mot uttrycket ”är uppdelad i”. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2013/14:188.

2. **Vidareutbildningens placering i utbildningssystemet m.m.**

Riksdagen avslår motion

2013/14:Ub8 av Jabar Amin (MP) yrkandena 1 och 2.

Reservation (MP)

Stockholm den 8 maj 2014

På utbildningsutskottets vägnar

Tomas Tobé

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tomas Tobé (M), Ibrahim Baylan (S), Betty Malmberg (M), Thomas Strand (S), Caroline Helmersson Olsson (S), Tina Acketoft (FP), Håkan Bergman (S), Ulrika Carlsson i Skövde (C), Gunilla Svantorp (S), Roger Haddad (FP), Jabar Amin (MP), Yvonne Andersson (KD), Carina Herrstedt (SD), Rossana Dinamarca (V), Michael Svensson (M), Adnan Dibrani (S) och Björn Samuelson (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlar utskottet proposition 2013/14:188 Gymnasieingenjörsutbildning för konkurrenskraft och tillväxt samt en motion som väckts med anledning av propositionen. Utskottet har under ärendets beredning uppmärksammat att ikraftträdandet i regeringens lagförslag behöver senareläggas och att riksdagen behöver göra en mindre justering av teknisk art i regeringens lagförslag. Den justering som utskottet föreslår innebär inte någon förändring i sak i förhållande till regeringens förslag. Utskottet föreslår också ett senarelagt ikraftträdande.

Regeringens lagförslag finns i bilaga 2 och en redovisning av motionen i bilaga 1.

Bakgrund

Under 1980-talet kom den svenska tekniska utbildningen att bli föremål för analys och debatt. Internationella jämförelser av teknisk utbildning visade att många länder, utöver en lång civilingenjörsutbildning, hade en mellaningenjörsutbildning inom högskolan som byggde på ett treårigt allmänt gymnasium. Från många håll inom näringslivet kom propåer om att den svenska tekniska utbildningen på mellannivå behövde förstärkas.

I propositionen om ingenjörsutbildning (prop. 1988/89:90) föreslogs att en ny tvåårig ingenjörsutbildning inom högskolan skulle ersätta den dåvarande fjärde årskursen på gymnasieskolans fyraåriga tekniska linje. Riksdagen beslutade i enlighet med förslaget (bet. 1988/89:UbU30, rskr. 1988/89:280).

Gymnasieskolan reformerades vid 1990-talets början, varvid bl.a. program ersatte linjer. I samband med det upphörde den tekniska utbildningen som egen studieväg, och i stället inrättades en teknisk gren inom det naturvetenskapliga programmet. Detta visade sig vara negativt för elevrekryteringen till den tekniska gymnasieutbildningen, och hösten 2000 infördes ett tekniskt program i gymnasieskolan.

Under tioårsperioden 1997–2007 kom intresset för ingenjörsutbildningarna inom högskolan att reduceras kraftigt. Civilingenjörsutbildningen hade drygt 12 000 förstahandssökande toppåret 1997 varefter antalet minskade till knappt 8 000 sökande 2007. För högskoleingenjörsutbildningen sjönk antalet förstahandssökande från ca 9 000 till drygt 3 000 under samma period. Genom olika insatser för att öka intresset för naturvetenskap och teknik har dock antalet sökande ökat de senaste åren.

Gymnasieutredningen pekar i sitt betänkande Framtidsvägen – en reformerad gymnasieskola (SOU 2008:27) på behovet av ett fjärde tekniskt år som främst ska förbereda för direkt inträde på arbetsmarknaden, t.ex. som arbetsledare inom såväl industriell som annan teknisk produktion. Utredningen bedömer att det finns ett behov av en teknisk kompetensnivå mellan operatörsnivån (gymnasieutbildade) och ingenjörsnivån (högskoleutbildade), dvs. att det finns ett behov av gymnasieingenjörer.

I Statistiska centralbyråns rapport Trender och prognoser 2011, publicerad i januari 2012, anges att tillgången på gymnasie- och högskoleingenjörer väntas minska kraftigt till 2030 på grund av pensionsavgångar. Under 2030 väntas efterfrågan på gymnasie- och högskoleingenjörer överstiga tillgången med ca 50 000 personer.

I rapporten Var finns jobben? Bedömning för 2012 och en långsiktig utblick (Ura 2012:1) beskriver Arbetsförmedlingen främst arbetsmarknaden för de närmaste åren, men verket kommenterar även arbetsmarknaden på lite längre sikt. Inom teknikområdet beskrivs en fortsatt brist på arbetskraft. I rapporten anges att rekryteringsproblemen ökar på fem till tio års sikt. Som orsak anges att det trots ett ökat antal teknikutbildningar utbildas för få för att svara mot efterfrågan.

Mot bakgrund av Gymnasieutredningens bedömning tillsattes en arbetsgrupp inom Utbildningsdepartementet. Arbetsgruppen utarbetade en departementspromemoria (U2010/1388/G) med förslag om en försöksverksamhet. Den nu pågående försöksverksamheten bedrivs enligt förordningen (2010:2040) om försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan (försöksförordningen). Förordningen gäller för utbildning som påbörjas under tiden 1 juli 2011–30 juni 2015.

Mot bakgrund av erfarenheterna från försöksverksamheten gav utbildningsministern i september 2012 två utredare i uppdrag att biträda Utbildningsdepartementet med att utreda förutsättningarna för och utarbeta förslag till utformning och reglering av en fyraårig teknisk utbildning inom gymnasieskolan. Utredarna överlämnade i september 2013 promemorian Gymnasieingenjörutbildning – Vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan (Ds 2013:53).

Regeringen beslutade den 13 februari 2014 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslaget. Regeringen har följt Lagrådets förslag.

Nuvarande reglering av teknikprogrammet

Det högskoleförberedande teknikprogrammet fick sin nuvarande utformning 2009 (prop. 2008/09:199, bet. 2009/10:UbU3, rskr. 2009/10:8). Programmet vänder sig till elever som vill arbeta med problemlösning och teknikutveckling. Utbildningen ska utveckla elevernas kunskaper om och färdigheter i teknik och teknisk utveckling. Den ska också belysa teknikens roll i samspelet mellan människa och natur med hänsyn till hållbar utveckling. Vidare ska utbildningen utveckla elevernas kunskaper om

fysik, kemi och matematik med fokus på tekniska processer. Examensmålen utgår från det internationellt använda CDIO-konceptet (Conceive – Design – Implement – Operate) för att framhålla ett ingenjörsmässigt förhållningssätt i programmet. Detta koncept utgår från en önskan om att förnya ingenjörsutbildningar enligt ett antal principer för hur utbildningarna ska planeras, genomföras och utvärderas. Efter examen från programmet ska eleverna ha kunskaper för högskolestudier inom främst teknik- och naturvetenskap men även inom andra områden.

Den som tar examen från ett högskoleförberedande program får alltid grundläggande högskolebehörighet. För många högskoleutbildningar krävs det dock även särskild behörighet. För att få sådan krävs att eleven väljer att läsa vissa kurser inom programfördjupningen eller det individuella valet, om de inte redan ingår som en obligatorisk del i programmet.

Teknikprogrammet har fem inriktningar som var och en omfattar 300 gymnasiepoäng. Inriktningarna är design och produktutveckling, informations- och medieteknik, produktionsteknik, samhällsbyggande och miljö samt teknikvetenskap. Eleven ska därutöver genomföra ett gymnasiearbete omfattande 100 gymnasiepoäng samt läsa individuellt valda kurser omfattande totalt 200 gymnasiepoäng.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnas förslag till ändringar i skollagen (2010:800) som innebär att det införs bestämmelser om vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan.

Regeringen föreslår att det fjärde tekniska året organiseras som en fristående utbildning som bygger på gymnasieskolans teknikprogram. Utbildningen ska leda till en gymnasieingenjörsexamen. Alla behöriga elever, oavsett bostadsort, ska ha lika tillgång till utbildningen genom att utbildningen är riksrekryterande. Behörig att tas emot till utbildningen är den som har gymnasieexamen från teknikprogrammet eller likvärdiga kunskaper och som påbörjar utbildningen terminen efter det att han eller hon har avslutat teknikprogrammet eller motsvarande utbildning eller senast det kalenderår som han eller hon fyller 22 år.

Det fjärde tekniska året föreslås omfatta 900 gymnasiepoäng och indelas i nationella profiler. Profilerna bör vara inriktade mot olika teknikområden. Kommunala skolhuvudmän och huvudmän för fristående gymnasieskolor som anordnar teknikprogrammet får anordna utbildningen. Utbildningen bör finansieras genom specialdestinerade statsbidrag som ska ge full kostnadstäckning.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2014 och tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2015.

Utskottets överväganden

Inledning

Betänkandet är disponerat så att utskottet inleder med att behandla regeringens lagförslag. Därefter behandlas en motion som innehåller förslag på tillkännagivanden till regeringen i frågor som anknyter till lagförslaget.

Gymnasieingenjörutbildning – Ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800) med de ändringarna att ikraftträdandet ändras till den 1 augusti 2014 och att ordet ”innehåller” i 1 kap. 12 § byts ut mot uttrycket ”är uppdelad i”.

Propositionen

Ett fjärde tekniskt år som bygger på teknikprogrammet införs permanent

Propositionen innehåller förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800) som bl.a. innebär att vidareutbildning i form av ett fristående fjärde tekniskt år i gymnasieskolan ska införas permanent. Vidareutbildningen ska bygga på teknikprogrammet och syfta till en gymnasieingenjörsexamen. Utbildningen ska utgöra grund för yrkesverksamhet som gymnasieingenjör.

Regeringen framhåller att den svenska teknikindustrin har stora behov av utbildad och kompetent arbetskraft. Gymnasieutredningens ställningstagande om ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan togs enligt regeringen emot positivt såväl av branschorganisationerna, som såg ett stort behov av arbetskraft med den utbildningsbakgrunden, som av det dåvarande Högskoleverket och ett flertal lärosäten, som såg ett behov av att få fler ungdomar intresserade av tekniska utbildningar. Av de utvärderingar som Skolverket gjort av den pågående försöksverksamheten framgår att verksamheten fallit väl ut när det gäller intresset från skolor och företag, genomströmning och elevernas etablering på arbetsmarknaden. Samtliga kvinnor och 95 procent av männen som har deltagit i försöksverksamheten har avlagt gymnasieingenjörsexamen. Regeringen framhåller också att förslaget att införa ett permanent fjärde tekniskt år i gymnasieskolan stöds av en bred majoritet av de remissinstanser som har besvarat remissen. Reger-

ingen anser sammantaget att de positiva erfarenheterna från försöksverksamheten och det starka stödet för promemorians förslag talar för att ett permanent fjärde tekniskt år i gymnasieskolan bör införas.

Regeringen framhåller att den har övervägt två alternativa modeller för att anordna utbildningen. Den ena modellen, ett fyraårigt tekniskt program, är den modell som tidigare fanns i gymnasieskolan. Den andra modellen, ett fristående fjärde tekniskt år, är den modell enligt vilken nuvarande försöksverksamhet är uppbyggd. Vid en jämförelse mellan de två modellerna anser regeringen att alternativet där teknikprogrammet utökas med ett fjärde år inte på samma sätt som ett fristående fjärde år ger alla elever en reell likvärdig tillgång till utbildningen. Regeringen framhåller att för att ha samma möjlighet att tas emot till ett utökat teknikprogram skulle eleverna behöva söka utbildningen redan det första läsåret, vilket för många elever skulle innebära att de måste flytta hemifrån redan vid 16 års ålder. En sådan ordning skulle enligt regeringen sannolikt minska utbildningens attraktionskraft. Om alla elever med avslutat teknikprogram eller med likvärdiga kunskaper genom riksrekrytering får söka vidareutbildningen i form av ett fristående tekniskt år som förstahandssökande minskas enligt regeringen eventuella nackdelar med att bo på en ort som inte erbjuder vidareutbildningen. Mot bakgrund av bl.a. detta anser regeringen att utbildningen bör organiseras som ett fristående fjärde tekniskt år, vilket också ligger i linje med vad remissinstanserna har framfört. Regeringen föreslår därför att den permanenta utbildningen införs som en vidareutbildning i form av ett fristående fjärde tekniskt år som bygger på teknikprogrammet.

I propositionen framhåller regeringen att det finns många nu yrkesverksamma som gick den tidigare fyraåriga tekniska linjen när den gavs och att gymnasieingenjör på samma sätt som högskole- och civilingenjör är ett väl inarbetat och känt begrepp. Den nya vidareutbildningen är enligt regeringen bl.a. på grund av teknikutvecklingen inte helt identisk med den utbildning som gavs på den tidigare fyraåriga tekniska linjen, men regeringens uppfattning är att den ändå väl svarar mot den kompetensnivå som den tidigare gymnasieingenjören hade. Eftersom gymnasieingenjörsexamen står för en erkänd och utvecklingsbar kompetens kommer arbetsgivarna enligt regeringen att ha en tydlig bild av de nyexaminerade gymnasieingenjörernas kompetens. Eftersom vidareutbildningen är tänkt att placeras inom gymnasieskolan är vidare benämningen gymnasieingenjör enligt regeringen logisk och tydlig. Av dessa skäl anser regeringen att den föreslagna vidareutbildningen ska syfta till en gymnasieingenjörsexamen. Det är även lämpligt att i lagen tydliggöra att vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år ska utgöra grund för yrkesverksamhet som gymnasieingenjör.

Utbildningens målgrupp

Vidareutbildningen föreslås vara öppen endast för den som genomgått utbildning på teknikprogrammet eller har likvärdiga kunskaper och som påbörjar vidareutbildningen terminen efter det att han eller hon har avslu-

tat utbildningen på teknikprogrammet eller motsvarande utbildning eller senast det kalenderår då han eller hon fyller 22 år. Regeringen framhåller att det är ett samhällsintresse att fler individer väljer tekniska utbildningar och att hänsyn bör tas till detta vid utformningen av regelverket för vidareutbildningen så att målgruppen inte blir för liten och utestänger individer som rimligen bör få gå utbildningen. Regeringen anför vidare att det är rimligt att unga vuxna som efter t.ex. en viss tid i arbete eller arbetslöshet behöver stärka sin position på arbetsmarknaden med ytterligare utbildning kan erbjudas en praktiskt inriktad teknisk utbildning och att de därför bör ges tillgång till vidareutbildningen. Regeringen framhåller att en åldersgräns för behörighet till vidareutbildningen på 22 år är rimlig. Regeringen anser dock att även vuxna som är äldre än 22 år kan behöva och efterfråga vidareutbildningen och att deras behov bör tillgodoses (se även s. 14–15).

Utbildningens utformning och omfattning

När det gäller det fjärde tekniska årets utformning och omfattning föreslår regeringen bl.a. att vidareutbildningen ska vara avsedd att genomgås på ett läsår. Utbildningen ska bedrivas som heltidsstudier och få utformas så att den inte i huvudsak är skolförlagd. Utbildningen ska vidare omfatta 900 gymnasiepoäng, varav 100 gymnasiepoäng ska avse ett examensarbete. Inom vidareutbildningen ska finnas särskilt profilerade utbildningsvägar (nationella profiler). Regeringen ska bemyndigas att meddela föreskrifter om vilka nationella profiler som ska finnas.

Regeringen framhåller att gymnasieskolan i genomsnitt omfattar ca 833 gymnasiepoäng per läsår men att omfattningen i praktiken varierar mellan 800 och 900 gymnasiepoäng. Med den studievana som elever fått genom tre års studier på teknikprogrammet är det enligt regeringen rimligt att omfattningen av vidareutbildningen ligger något över gymnasieskolans läsårsmedelvärde för att tiden ska användas effektivt. Eftersom vidareutbildningen är att betrakta som en yrkesutbildning är det enligt regeringen naturligt och viktigt att det inom vidareutbildningen förekommer arbetsplatsförlagt lärande (APL) på samma sätt som inom yrkesprogrammen inom gymnasieskolan. Utbildningen bör alltså liksom gymnasial lärlingsutbildning få utformas så att den inte är i huvudsak skolförlagd. Regeringen framhåller också att nationella mål och en enhetlig tidsram borgar för att det blir tydligt vad arbetslivet kan förvänta sig av den som genomgått utbildningen och fått gymnasieingenjörsexamen. Vidare betonar regeringen att en examensuppgift är ett viktigt inslag för att närmare knyta utbildningen till den bransch som utbildningen syftar till.

När det gäller nationella profiler framhåller regeringen att Skolverket som förberedelse inför försöksverksamheten och i nära samverkan med olika branschföreträdare utarbetade ett förslag om det fjärde årets innehåll och utformning (U2010/5052/G). Av förslaget framgår att det finns behov av teknisk utbildning på nivån mellan gymnasieskola och högskola med

innehåll inriktat mot olika teknikområden. Därför föreslogs att vidareutbildningen skulle innehålla olika profiler inriktade mot en nationell arbetsmarknad. Försöksverksamheten är uppbyggd i enlighet med förslaget, och regeringen anser att denna ordning har fungerat väl och också bör gälla i en permanent verksamhet. På motsvarande sätt som i fråga om inriktningar i gymnasieskolans nationella program bör regeringen enligt förslaget bemyndigas att meddela föreskrifter om vilka profiler som ska finnas.

Behörighet och mottagande

I propositionen föreslår regeringen att det för behörighet till vidareutbildningen ska krävas gymnasieexamen från teknikprogrammet eller likvärdiga kunskaper. Vidare föreslås bl.a. att behöriga sökande från hela landet ska tas emot till utbildningen (riksrekrytering).

Regeringen framhåller att eftersom det fjärde tekniska året bygger vidare på teknikprogrammet bör en gymnasieexamen från programmet utgöra grund för behörighet. Regeringen anser vidare att det är viktigt att målgruppen med personer som kan vara behöriga till vidareutbildningen inte blir för snäv och utestänger sökande som har kunskaper som motsvarar de som ges på gymnasieskolans teknikprogram. Därför bör enligt regeringen en sökande vara behörig till vidareutbildningen om han eller hon har kunskaper som är likvärdiga med erforderliga kunskaper från teknikprogrammet.

Förslaget om riksrekrytering möjliggör en ordning där alla elever som har en gymnasieexamen från teknikprogrammet eller likvärdiga kunskaper kan söka vidareutbildningen som förstahandssökande. På så vis kan enligt regeringen alla behöriga sökande ges samma möjlighet att mottas till utbildningen oavsett bostadsort. Tillgången till utbildningen blir således i detta avseende lika för alla som är behöriga.

Anordnande av utbildning

I propositionen föreslås att en huvudman som anordnar utbildning på teknikprogrammet ska få anordna vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år.

Regeringen betonar att eftersom det inte finns någon regel som tvingar kommuner eller fristående skolhuvudmän att anordna ett visst nationellt program, är det enligt regeringens mening inte rimligt att de ska vara tvungna att anordna vidareutbildningen. Det bör således vara frivilligt att göra det. Syftet med vidareutbildningen är enligt regeringen att den ska ge en god yrkeskompetens och göra det möjligt för den studerande att ta en anställning eller starta företag inom området för den utgång som den studerande valt. Det är också viktigt att kompetensen hos dem som examineras från utbildningen motsvarar arbetsgivarnas krav på kompetens inom det område som utbildningen avser. Därför måste vidareutbildningen enligt regeringen hålla hög kvalitet genom god kompetens hos den undervisande personalen och en väl anpassad teknisk utrustning. Det är enligt regeringen

också viktigt att det finns en tydlig koppling mellan det nationella teknikprogrammet och vidareutbildningen eftersom den senare bygger på teknikprogrammet. Förslaget om krav på att skolhuvudmannen anordnar teknikprogrammet för att denne ska få anordna vidareutbildningen säkerställer enligt regeringens mening att huvudmannen uppfyller minimikraven när det gäller personalens tekniska kompetens och den tekniska utrustningens nivå. Regeringen betonar även att utbildningen kommer att omfattas av Skolinspektionens tillsyn.

Regeringen framhåller även att en organiserad och nära samverkan mellan huvudmän och avnämare är avgörande för att utveckla utbildningens kvalitet. Regeringen anser därför att det bör ställas krav på att en huvudman för vidareutbildning ska ha ett etablerat samarbete med det lokala eller regionala arbetslivet. Det bör även enligt regeringens bedömning finnas ett lokalt programråd för vidareutbildningen. Regeringen anger att den avser att reglera detta i förordning.

Finansiering av det fjärde tekniska året i gymnasieskolan

Regeringen bedömer att huvudmannen bör få ersättning för att bedriva vidareutbildningen i form av ett specialdestinerat statsbidrag och att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör pröva frågor om bidraget.

Den normala finansieringsmodellen då staten förändrar skolhuvudmannens befintliga uppgifter eller ålägger dem nya uppgifter är enligt regeringen att det generella statsbidraget till kommunerna ökas eller minskas i enlighet med den s.k. kommunala finansieringsprincipen. Kommunala skolhuvudmän reglerar enligt regeringen kostnader sinsemellan genom samverkansavtal och interkommunal ersättning. Fristående skolor finansieras genom bidrag från elevernas hemkommuner. Ett alternativ till att kommunkollektivet får ersättning via det generella statsbidraget är att ersättningen lämnas direkt till huvudmannen i form av ett specialdestinerat statsbidrag, vilket är fallet i den nu pågående försöksverksamheten med ett fjärde tekniskt år. Eftersom utbildningen, i den form som nu föreslås, är ny är det enligt regeringen svårt att på förhand bedöma elevutvecklingen under uppbyggnaden av den permanenta verksamheten. Det är följaktligen svårt att veta vilken ersättning som skulle tillföras kommunkollektivet genom det generella statsbidraget. Regeringen framhåller också att om statens ersättning fördelas till alla kommuner riskerar kommuner som anordnar utbildningen att inte få full kostnadstäckning, vilket enligt regeringen tycks vara en viktig del av beslutsunderlaget för de huvudmän som kan tänka sig att anordna ett fjärde tekniskt år.

Mot denna bakgrund anser regeringen att det fjärde tekniska året bör finansieras genom ett specialdestinerat statsbidrag när det permanentas. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer bör enligt regeringens bedömning pröva frågor om bidraget. Regeringen anser vidare att det specialdestinerade statsbidraget bör avvecklas när vidareutbildningen

har etablerats och antalet studerande och anordnare nått en önskad och stabil nivå och att kommunkollektivet i så fall bör få ta del av det statliga stödet via det generella statsbidraget. Regeringen betonar dock att någon tidpunkt för en sådan förändring inte är bestämd och att den kan bli aktuell att genomföra först när vidareutbildningen nått en sådan volym och stabilitet att den klarar en finansiering via det generella statsbidraget.

Övriga förslag

I propositionen finns även ytterligare förslag till reglering av det fjärde tekniska årets utformning och omfattning, av behörighet och mottagande samt av gymnasieingenjörsexamen.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I propositionen föreslås att bestämmelserna om vidareutbildningen ska träda i kraft den 1 juli 2014 och tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2015.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar regeringens förslag och vill särskilt lyfta fram tre områden av betydelse.

För det första anser utskottet att det är ett samhällsintresse att fler individer väljer tekniska utbildningar. Enligt utskottets mening har en gymnasieingenjörsutbildning i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan stor potential när det gäller att skapa intresse för utbildning inom teknik. Utskottet kan också konstatera att den svenska teknikindustrin har stora behov av utbildad och kompetent arbetskraft. Gymnasieutredningens ställningstagande om ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan togs emot positivt såväl av branschorganisationerna som av det dåvarande Högskoleverket och ett flertal lärosäten. Branschorganisationerna såg ett betydande behov av arbetskraft med den utbildningsbakgrund som det fjärde tekniska året ger, och Högskoleverket och lärosätena såg möjligheter att få fler ungdomar intresserade av tekniska utbildningar. I detta sammanhang vill utskottet understryka att den föreslagna gymnasieingenjörsutbildningen svarar väl mot den kompetensnivå som den tidigare gymnasieingenjören hade. Det innebär att arbetsgivarna kommer att ha en tydlig bild – och ett stort behov – av de nyexaminerade gymnasieingenjörernas kompetens. Utskottet anser vidare att det är naturligt att vidareutbildningen bygger vidare på teknikprogrammet och att gymnasieexamen från programmet utgör grund för behörighet. I ljuset av samhällsintresset av att fler individer väljer tekniska utbildningar vill utskottet även framhålla att målgruppen med personer som kan vara behöriga till vidareutbildningen inte bör bli för snäv. Därför ser utskottet positivt på förslaget att även sökande som har kunskaper som är likvärdiga med kunskaper från teknikprogrammet ska vara behöriga. Även förslaget om riksrekrytering möjliggör en ordning där alla elever

som har en gymnasieexamen från teknikprogrammet eller likvärdiga kunskaper kan söka vidareutbildningen som förstahandssökande. Därmed säkerställs att tillgången till utbildningen i detta avseende blir lika för alla som är behöriga, vilket utskottet välkomnar. I sammanhanget vill utskottet också nämna att regeringen har tillsatt en utredning om utveckling av teknikprogrammet. Enligt direktiven (dir. 2013:122) ska utredningen föreslå hur teknikprogrammet kan kompletteras med en eller flera industritekniska inriktningar med tydliga yrkesutgångar. Syftet är att skapa en attraktiv teknikutbildning såväl för elever som vill läsa vidare på högskola som för elever som vill gå vidare direkt till arbetslivet efter avslutad gymnasieutbildning. Bakgrunden är befarade problem med framtida kompetensförsörjning med anledning av att intresset för det industritekniska programmet sviktar samtidigt som intresset för teknikprogrammet ökar.

För det andra kan utskottet konstatera att erfarenheterna från försöksverksamheten med ett fjärde tekniskt år är mycket positiva. Av de utvärderingar som Skolverket gjort framgår att verksamheten fallit väl ut när det gäller intresset från skolor och företag, genomströmning och elevernas etablering på arbetsmarknaden. Samtliga kvinnor och 95 procent av männen som har deltagit i försöksverksamheten har avlagt gymnasieingenjörsexamen. Utskottet vill också framhålla att försöksverksamheten innehåller olika profiler inriktade mot en nationell arbetsmarknad. Detta är en ordning som fungerat väl och som därför också bör gälla i en permanent verksamhet. Utskottet anser att de positiva erfarenheterna från försöksverksamheten och det starka stöd för ett fjärde tekniskt år som en majoritet av remissinstanserna har uttryckt talar för att en gymnasieingenjörsutbildning i form av ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan bör införas permanent.

För det tredje ställer sig utskottet bakom regeringens bedömning när det gäller hur gymnasieingenjörsutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år ska finansieras. Utskottet vill betona att det eftersom utbildningen är ny är svårt att på förhand bedöma elevutvecklingen under uppbyggnaden av den permanenta verksamheten. Därför skulle det också vara svårt att veta vilken ersättning som skulle tillföras kommunkollektivet genom det generella statsbidraget. Mot den bakgrunden anser utskottet att gymnasieingenjörsutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år bör finansieras genom ett specialdestinerat statsbidrag som avvecklas när vidareutbildningen har etablerats och antalet studerande och anordnare nått en önskad och stabil nivå.

Av de skäl som anförs ovan anser utskottet att riksdagen bör anta regeringens förslag.

När det gäller frågan om tidpunkten för ikraftträdandet av regeringens lagförslag kan utskottet konstatera att det om möjligt bör förflyta minst fyra veckor mellan kungörande och ikraftträdande av en lag. En författning bör kungöras på ett sådant sätt att det föreligger möjlighet för dem som berörs av författningen att ta del av författningens innehåll innan den träder i kraft (se bl.a. KU 1975/76:51 s. 8–9 och bet. 2012/13:KU10 s. 50 och 57). Utskottet anser därför att ikraftträdandet av den föreslagna lagen

ska senareläggas till den 1 augusti 2014. Utskottet har under ärendets beredning dessutom uppmärksammat att riksdagen bör göra en mindre justering av teknisk art i regeringens lagförslag. Den justering som utskottet föreslår innebär inte någon förändring i sak i förhållande till regeringens förslag.

Utskottet tillstyrker därmed regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800) med de ändringarna att tidpunkten för ikraftträdande bestäms till den 1 augusti 2014 och att ordet ”innehåller” i 1 kap. 12 § byts ut mot uttrycket ”är uppdelad i”.

Utskottet övergår nu till att behandla de motionsyrkanden som innehåller begäran om tillkännagivanden som rör frågor som anknuter till lagförslaget.

Vidareutbildningens placering i utbildningssystemet m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om vidareutbildningens placering i utbildningssystemet och konsekvensändringar i regelverket för kommunal vuxenutbildning.

Jämför reservation (MP).

Propositionen

Vidareutbildningens placering i utbildningssystemet

Regeringen framhåller följande i propositionen. I promemorian Ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan (U2010/1388/G), som föregick pågående försöksverksamhet med ett fjärde tekniskt år i gymnasieskolan, övervägdes frågan om var det fjärde tekniska året skulle placeras i utbildningssystemet. Då vägdes bl.a. argumenten för en placering i yrkeshögskolan mot de argument som talade för en placering i gymnasieskolan. Det angavs bl.a. att en utbildning som motsvarar den tidigare fyraåriga tekniska linjen i gymnasieskolan har potential att locka fler elever till det tekniska utbildningsområdet och att en vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år borde vara inriktad mot en nationell arbetsmarknad och därmed bygga på en nationell reglering, medan yrkeshögskolan i första hand inriktas på lokala eller regionala arbetsmarknadsbehov och initiativ, oftast för begränsade tidsperioder. Sammantaget talade analysen i promemorian för att det fjärde året skulle placeras i gymnasieskolan. Därutöver kan konstateras att kopplingen mellan teknikprogrammet och det fjärde året underlättas om det är samma myndigheter, Skolverket respektive Skolinspektionen, som ska ansvara för styrdokument respektive ha tillsyn över både teknikpro-

grammet och vidareutbildningen. Vid en sammantagen bedömning anser regeringen att vidareutbildningen i form av ett fjärde år bör placeras inom gymnasieskolan (prop. 2013/14:188 s. 22–23).

Konsekvensändringar i regelverket för kommunal vuxenutbildning

Regeringen föreslår i propositionen att vidareutbildningen ska vara öppen endast för den som genomgått utbildning på teknikprogrammet eller har likvärdiga kunskaper och som påbörjar vidareutbildningen terminen efter det att han eller hon har avslutat utbildningen på teknikprogrammet eller motsvarande utbildning eller senast det kalenderår då han eller hon fyller 22 år. Regeringen framhåller dock i propositionen att även vuxna som är äldre än 22 år kan behöva och efterfråga vidareutbildningen och att deras behov bör tillgodoses. Regeringen anför i propositionen att den därför avser att göra en översyn av regelverket för kommunal vuxenutbildning (komvux) i syfte att göra det möjligt för huvudmännen att utbilda och examinera gymnasieingenjörer även inom komvux.

Motionen

I motion 2013/14:Ub8 av Jabar Amin (MP) yrkande 1 framhåller motionären att regeringens förslag i grunden är bra men att det är osäkert på vilken nivå den föreslagna vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år ska höra hemma då motsvarande utbildning i andra länder ses som eftergymnasial. Motionären menar därför att den föreslagna vidareutbildningens relation till yrkeshögskolan inte är tillräckligt utredd.

I yrkande 2 understryker motionären att konsekvensändringar i regelverket för kommunal vuxenutbildning krävs för att möjliggöra för kommuner att anordna vidareutbildningen också inom komvux.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att frågan om vidareutbildningen i form av ett fjärde tekniskt år och dess placering i utbildningssystemet övervägdes noga i den promemoria som föregick den pågående försöksverksamheten. Enligt utskottet väger skälen för en placering i gymnasieskolan tyngre än skälen för en placering inom yrkeshögskolan. Utskottet vill påminna om att yrkeshögskolan i första hand inriktas på lokala eller regionala arbetsmarknadsbehov och initiativ och oftast för kortare tidsperioder. Mot bakgrund av att det finns en nationell efterfrågan på gymnasieingenjörer anser utskottet att vidareutbildningen bör bygga på en nationell reglering, vilket starkt talar för en placering i gymnasieskolan. Dessutom kan utskottet konstatera att kopplingen mellan teknikprogrammet och det fjärde året underlättas om det är samma myndigheter, Skolverket respektive Skolinspektionen, som ska ansvara för styrdokument respektive ha tillsyn över både teknikprogrammet och vidareutbildningen.

Mot bakgrund av ovanstående anser utskottet inte att vidareutbildningens relation till yrkeshögskolan behöver utredas ytterligare. Därmed avstyrker utskottet motion 2013/14:Ub8 (MP) yrkande 1.

När det gäller motionsyrkandet om kommunal vuxenutbildning konstaterar utskottet att regeringen avser att göra en översyn för att göra det möjligt för huvudmännen att utbilda och examinera gymnasieingenjörer även inom komvux. Utskottet ser inget behov av att föregripa den aviserade översynen som ligger väl i linje med motionärens önskemål och avstyrker därmed motion 2013/14:Ub8 (MP) yrkande 2.

Reservationen

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Vidareutbildningens placering i utbildningssystemet m.m., punkt 2 (MP)

av Jabar Amin (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2013/14:Ub8 av Jabar Amin (MP) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Införandet av ett fjärde år på gymnasiet när det gäller ingenjörsutbildning är i grunden positivt. Det är emellertid osäkert på vilken nivå utbildningen egentligen ska höra hemma. Ska den ses som gymnasial utbildning eller eftergymnasial utbildning?

I regeringens förslag ska det fjärde året ses som gymnasial utbildning, men den är till sin natur eftergymnasial. Inom övriga EU ligger motsvarande utbildning sannolikt på samma kvalifikationsnivå som yrkeshögskolan. Utbildningens relation till yrkeshögskolan är inte tillräckligt utredd.

När utbildningen nu blir gymnasial krävs det konsekvensändringar i regelverket för kommunal vuxenutbildning för att möjliggöra för kommuner att anordna motsvarande utbildning också inom komvux.

Regeringen bör vidta åtgärder i enlighet med vad som anförts.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2013/14:188 Gymnasieingenjörsutbildning för konkurrenskraft och tillväxt:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800).

Följdmotionen

2013/14:Ub8 av Jabar Amin (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att gymnasieingenjörsutbildningens relation till yrkeshögskolan inte är tillräckligt utredd.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att det krävs konsekvensändringar i regelverket för kommunal vuxenutbildning för att möjliggöra för kommuner att anordna utbildningen också inom komvux.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i skollagen (2010:800)

Härigenom föreskrivs i fråga om skollagen (2010:800)

dels att 1 kap. 12 §, 15 kap. 2, 5–8, 11, 22, 25 och 31 §§ samt 28 kap. 12 och 13 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det i lagen ska införas ett nytt kapitel, 17 a kap., av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***1 kap.**12 §¹

Lagen innehåller 29 kapitel.

Dessa är

- inledande bestämmelser (1 kap.),
- huvudmän och ansvarsfördelning (2 kap.),
- barns och elevers utveckling mot målen (3 kap.),
- kvalitet och inflytande (4 kap.),
- trygghet och studiero (5 kap.),
- åtgärder mot kränkande behandling (6 kap.),
- skolplikt och rätt till utbildning (7 kap.),
- förskolan (8 kap.),
- förskoleklassen (9 kap.),
- grundskolan (10 kap.),
- grundsärskolan (11 kap.),
- specialskolan (12 kap.),
- sameskolan (13 kap.),
- fritidshemmet (14 kap.),
- gymnasieskolan (15–17 kap.)

Lagen innehåller 30 kapitel.

Dessa är

- inledande bestämmelser (1 kap.),
- huvudmän och ansvarsfördelning (2 kap.),
- barns och elevers utveckling mot målen (3 kap.),
- kvalitet och inflytande (4 kap.),
- trygghet och studiero (5 kap.),
- åtgärder mot kränkande behandling (6 kap.),
- skolplikt och rätt till utbildning (7 kap.),
- förskolan (8 kap.),
- förskoleklassen (9 kap.),
- grundskolan (10 kap.),
- grundsärskolan (11 kap.),
- specialskolan (12 kap.),
- sameskolan (13 kap.),
- fritidshemmet (14 kap.),
- gymnasieskolan (15–17 kap.),
- gymnasieskolan (15–17 a kap.),
- gymnasiesärskolan (18 och 19 kap.),
- kommunal vuxenutbildning (20 kap.),
- särskild utbildning för vuxna (21 kap.),
- utbildning i svenska för invandrare (22 kap.),
- entreprenad och samverkan (23 kap.),
- särskilda utbildningsformer (24 kap.),
- annan pedagogisk verksamhet (25 kap.),
- tillsyn, statlig kvalitetsgranskning och nationell uppföljning och utvärdering (26 kap.),
- Skolväsendets överklagandenämnd och Lärarnas ansvarsnämnd (27 kap.),
- överklagande (28 kap.), och
- övriga bestämmelser (29 kap.).

¹ Senaste lydelse 2011:189.

15 kap.**2 §**

Gymnasieskolan ska ge en god grund för yrkesverksamhet och fortsatta studier samt för personlig utveckling och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Utbildningen ska utformas så att den främjar social gemenskap och utvecklar elevernas förmåga att självständigt och tillsammans med andra tillägna sig, fördjupa och tillämpa kunskaper.

Utbildningen i gymnasieskolan ska i huvudsak bygga på de kunskaper eleverna fått i grundskolan eller i motsvarande utbildning.

Utbildningen i gymnasieskolan ska i huvudsak bygga på de kunskaper eleverna fått i grundskolan eller i motsvarande utbildning. *Den vidareutbildning som ges i form av ett fjärde tekniskt år ska därutöver bygga på de kunskaper eleverna fått på teknikprogrammet eller i motsvarande utbildning.*

5 §²

Gymnasieskolan ska vara öppen endast för ungdomar som avslutat sin grundskoleutbildning eller motsvarande utbildning och som påbörjar sin gymnasieutbildning under tiden till och med det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år eller, i fall som avses i 36 §, 21 år.

Gymnasieskolan ska vara öppen endast för ungdomar som avslutat sin grundskoleutbildning eller motsvarande utbildning och som påbörjar sin gymnasieutbildning under tiden till och med det första kalenderhalvåret det år de fyller 20 år eller, i fall som avses i 36 §, 21 år. *I 17 a kap. 4 § finns särskilda bestämmelser om målgruppen för den vidareutbildning som ges i form av ett fjärde tekniskt år.*

I 17 kap. 16 § andra och tredje styckena finns bestämmelser om utbildning i gymnasieskolan för vissa elever från grundsärskolan.

Bestämmelserna om gymnasieskolan gäller bara för ungdomar som är bosatta i landet. I 29 kap. 2–5 §§ finns ytterligare föreskrifter om bosättning och rätten till utbildning.

6 §

Ungdomar som har gått igenom en utbildning på ett nationellt program eller likvärdig utbildning eller har avlagt International Baccalaureate (IB) är inte längre behöriga för gymnasieskolan.

Ungdomar som har gått igenom en utbildning på ett nationellt program eller likvärdig utbildning eller har avlagt International Baccalaureate (IB) är inte längre behöriga för *nationella program och introduktionsprogram* i gymnasieskolan.

² Senaste lydelse 2012:109.

7 §

Utbildningen i gymnasieskolan består av nationella program som är yrkesprogram eller högskoleförberedande program.

I gymnasieskolan finns också utbildning i form av introduktionsprogram.

Närmare bestämmelser om de nationella programmen finns i 16 kap. och om introduktionsprogrammen i 17 kap.

I gymnasieskolan finns också utbildning i form av introduktionsprogram och vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år.

Närmare bestämmelser om de nationella programmen finns i 16 kap., om introduktionsprogrammen i 17 kap. och om vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år i 17 a kap.

8 §

Varje kommun ska informera om de nationella programmen och om möjligheterna att få utbildning på introduktionsprogram.

Varje kommun ska informera om de nationella programmen samt om möjligheterna att få utbildning på introduktionsprogram och vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år.

11 §

Utbildningen i gymnasieskolan ska, med undantag för gymnasial lärlingsutbildning som avses i 16 kap. 11 §, i huvudsak vara skolförlagd. Även introduktionsprogrammen programinriktat individuellt val, yrkesintroduktion och individuellt alternativ får utformas så att de inte är i huvudsak skolförlagda.

Utbildningen i gymnasieskolan ska, med undantag för gymnasial lärlingsutbildning som avses i 16 kap. 11 §, i huvudsak vara skolförlagd. Även introduktionsprogrammen programinriktat individuellt val, yrkesintroduktion och individuellt alternativ samt vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år får utformas så att de inte är i huvudsak skolförlagda.

22 §³

Betyg ska sättas på varje avslutad kurs och efter genomfört gymnasiearbete samt i grundskolans ämnen i de fall undervisning i dessa får förekomma i gymnasieskolan.

Betyg ska sättas
– på varje avslutad kurs,
– efter genomfört gymnasiearbete och examensarbete, och
– i grundskolans ämnen i de fall undervisning i dessa får förekomma i gymnasieskolan.

Regeringen får meddela föreskrifter om hur betygssättningen ska gå till. Föreskrifterna får innebära undantag från bestämmelsen i 3 kap. 16 § om vem som beslutar om betyg.

³ Senaste lydelse 2010:1997.

25 §

Som betyg på gymnasiearbetet ska någon av beteckningarna E eller F användas. Om en elev har nått målen för gymnasiearbetet i examensmålen ska betyget E användas. I annat fall ska betyget F användas.

Som betyg på gymnasiearbetet och examensarbetet ska någon av beteckningarna E eller F användas. Betyget E ska användas om en elev har nått examensmålen för gymnasiearbetet eller examensarbetet. I annat fall ska betyget F användas.

31 §

Ett landsting får anordna utbildningar på sådana nationella program som avser naturbruk och omvårdnad.

Efter överenskommelse med en kommun får landstinget anordna utbildning även på andra nationella program.

Av 17 kap. 17 och 18 §§ följer vilken utbildning på introduktionsprogram som får anordnas av ett landsting.

Av 17 a kap. 2 § följer att ett landsting som anordnar utbildning på teknikprogrammet också får anordna vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år.

17 a kap. Vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år

Kapitlets innehåll

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om

- krav för att anordna utbildningen (2 §),*
- syfte och målgrupp (3 och 4 §§),*
- utbildningens utformning och innehåll (5–15 §§), och*
- behörighet, ansökan och mottagande (16–18 §§).*

Krav för att anordna utbildningen

2 §

En huvudman som anordnar utbildning på teknikprogrammet får anordna vidareutbildning i form av ett fjärde tekniskt år.

Syfte

3 §

Vidareutbildningen syftar till en gymnasieingenjörsexamen och ska utgöra grund för yrkesverksamhet som gymnasieingenjör.

Målgrupp

4 §

Vidareutbildningen ska vara öppen endast för den som har genomgått utbildning på teknikprogrammet eller har likvärdiga kunskaper och som påbörjar vidareutbildningen

1. terminen efter det att han eller hon har avslutat utbildningen på teknikprogrammet eller motsvarande utbildning, eller

2. senast det kalenderår då han eller hon fyller 22 år.

Utbildningens utformning och innehåll

Examensmål

5 §

Det ska finnas examensmål som innehåller mål för utbildningen.

Nationella profiler

6 §

Inom utbildningen ska det finnas särskilt profilerade utbildningsvägar (nationella profiler).

Regeringen får meddela föreskrifter om vilka nationella profiler som ska finnas. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om nationella profiler.

Utbildningens omfattning och
garanterad undervisningstid

7 §

Utbildningen är avsedd att genomgås på ett läsår. Utbildningen ska bedrivas som heltidsstudier.

8 §

Elever på utbildningen har rätt till minst 800 undervisningstimmar om 60 minuter (garanterad undervisningstid).

9 §

Omfattningen av studierna anges i gymnasiepoäng.

10 §

Utbildningen omfattar 900 gymnasiepoäng, varav 100 gymnasiepoäng avser ett examensarbete.

För utbildningen ska det finnas en poängplan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om poängplanen.

Ämnen och kurser

11 §

För varje ämne ska det finnas en ämnesplan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om ämnesplaner.

12 §

Utbildningen inom varje ämne ges i form av en eller flera kurser.

För varje kurs ska det anges hur många gymnasiepoäng som kursen omfattar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som krävs för att få påbörja en kurs.

Individuell studieplan

13 §

För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar föreskrifter om den individuella studieplanen.

Rätt till ytterligare utbildning

14 §

Har en elev efter avslutad kurs eller genomfört examensarbete fått lägst betyget E, är huvudmannen inte skyldig att erbjuda ytterligare utbildning av samma slag, om inte annat följer av föreskrifter meddelade med stöd av andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som krävs för att få gå om en kurs.

Gymnasieingenjörsexamen

15 §

Gymnasieingenjörsexamen ska utfärdas om en elev har gått igenom en fullständig vidareutbildning med godkända betyg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddelar närmare föreskrifter om gymnasieingenjörsexamen.

Behörighet, ansökan och mottagande

Behörighet

16 §

För behörighet till utbildningen krävs, utöver vad som föreskrivs i 4 §, gymnasieexamen från teknikprogrammet eller likvärdiga kunskaper.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om behörighetsvillkor.

Ansökan och ansökningsförfarandet

17 §

I en ansökan till utbildningen ska det anges vilken utbildningsanordnare och vilken nationell profil ansökan avser. Avser ansökan mer än en utbildning ska utbildningarna anges i prioritetsordning.

Ansökan ska ges in till den sökandes hemkommun. Om ansökan avser en utbildning som anordnas av en annan huvudman än den sökandes hemkommun, ska ansökan omedelbart sändas vidare till denne.

Beslut om behörighet och mottagande

18 §

Huvudmannen för den sökta utbildningen prövar om en sökande är behörig och ska tas emot.

Behöriga sökande från hela landet ska tas emot till utbildningen (riksrekrytering).

Av 15 kap. 12 och 13 §§ framgår att huvudmannen ska göra ett urval bland mottagna sökande, om fler sökande har tagits emot till huvudmannens utbildning än det finns platser i utbildningen.

28 kap.

12 §⁴

Beslut av en kommun eller ett landsting får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om

1. barns mottagande i grundsärskolan enligt 7 kap. 5 § eller tillhörighet

⁴ Senaste lydelse 2012:109.

till grundsärskolans målgrupp enligt 7 kap. 5 b §,

2. uppskjuten skolplikt enligt 7 kap. 10 § andra stycket,

3. skolpliktens förlängning enligt 7 kap. 13 § eller skolpliktens upphörande enligt 7 kap. 14 §,

4. mottagande av en elev från en annan kommun enligt 9 kap. 13 §, 10 kap. 25 § eller 11 kap. 25 §,

5. åtgärder enligt 10 kap. 29 § tredje stycket för en elev som inte bor hemma,

6. placering vid en annan skolenhet än den vårdnadshavare önskar enligt 9 kap. 15 § andra stycket, 10 kap. 30 § andra stycket eller 11 kap. 29 § andra stycket,

7. *behörighet eller* mottagande i första hand enligt 16 kap. 36 § *eller* mottagande enligt 17 kap. 14 § när det gäller en utbildning i gymnasieskolan som utformats för en grupp elever eller mottagande i första hand enligt 19 kap. 29 § första stycket,

7. mottagande i första hand enligt 16 kap. 36 §, mottagande enligt 17 kap. 14 § när det gäller en utbildning i gymnasieskolan som utformats för en grupp elever, *mottagande enligt 17 a kap. 18 §* eller mottagande i första hand enligt 19 kap. 29 § första stycket,

8. tillhörighet till målgruppen för gymnasiesärskolan enligt 18 kap. 5 eller 7 §,

9. mottagande till kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 13 §, 14 § andra stycket eller 22 §, till särskild utbildning för vuxna enligt 21 kap. 7 § tredje stycket eller till utbildning i svenska för invandrare enligt 22 kap. 15 §,

10. upphörande av utbildningen för en elev i kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 9 § andra stycket, i särskild utbildning för vuxna enligt 21 kap. 9 § andra stycket eller i utbildning i svenska för invandrare enligt 22 kap. 16 § andra stycket,

11. att på nytt bereda kommunal vuxenutbildning enligt 20 kap. 9 § tredje stycket, särskild utbildning för vuxna enligt 21 kap. 9 § tredje stycket eller utbildning i svenska för invandrare enligt 22 kap. 17 §,

12. åtagande om interkommunal ersättning enligt 20 kap. 21 § tredje stycket, eller

13. rätt till utbildning eller annan verksamhet för någon som avses i 29 kap. 2 § andra stycket 3.

Beslut som avses i första stycket 1, 4 och 7–12 får överklagas endast av barnet, eleven eller den sökande.

13 §⁵

Beslut av en enskild huvudman får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i fråga om

1. *behörighet och* mottagande enligt 16 kap. 36 §, mottagande enligt 17 kap. 14 § när det gäller en utbildning i gymnasieskolan som utformats för en grupp elever eller mottagande enligt 19 kap.

1. mottagande enligt 16 kap. 36 §, mottagande enligt 17 kap. 14 § när det gäller en utbildning i gymnasieskolan som utformats för en grupp elever, *mottagande enligt 17 a kap. 18 §* eller mottagande

⁵ Senaste lydelse 2012:109.

29 § första stycket, eller enligt 19 kap. 29 § första stycket,
eller

2. rätt till utbildning eller annan verksamhet för någon som avses i
29 kap. 2 § andra stycket 3.

Beslut som avses i första stycket 1 får överklagas endast av den
sökande.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2014.
  2. Lagen tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2015.